

Het feminisme en de zondeval

- Goedemorgen cursisten. Hartelijk welkom op deze vierde bijeenkomst van onze mediatraining. We bespreken vandaag, zoals afgesproken, een concept tekst van kardinaal Joseph Ratzinger. Het gaat hier om een openbare brief aan alle bisschoppen over de verhouding tussen mannen en vrouwen. Zeg ik dat goed, kardinaal Ratzinger?
- Ja, dat is correct.
- Eminentie, als ik mag zeggen, het was een nogal diffuus en glibberig verhaal. Het is lastig om er de centrale boodschap uit te halen.
- Ja, dat noemen wij in kringen van filosofen en theologen een rijke en gelaagde tekst.
- Oké, maar we hebben vorige week vastgesteld dat er niet veel gevallen zijn waarin vaagheid de voorkeur verdient boven helderheid. Mensen die door de media worden overvallen met vragen waarop simpelweg nog geen antwoord is, mogen hun verhaal vaag houden. En politici die een document opstellen waar meer partijen achter moeten staan, kunnen bewust kiezen voor wollige termen. Geen van tweeën is bij deze brief aan de bisschoppen aan de orde, dunkt mij. Niemand heeft u geprest om een verklaring af te geven over de moderne man-vrouw verhouding. En de kerk wou toch vaste bakens bieden in deze woelige tijd?
- Dat is wel zo, maar de brief is gericht tot bisschoppen in een groot aantal landen. Zij kampen met heel verschillende problemen en de brief moet hen allen een handvat bieden.
- Zou het dan niet beter zijn om de richtlijn te laten variëren per werelddeel?
- Hm.
- Goed. Laten we de centrale lijn van het betoog doornemen. In de eerste regel introduceert u de kerk als “expert inzake de menselijkheid”. Dat lijkt me een nogal forse opening die direct allerlei sneren oproept over misstanden vanaf de inquisitie tot het seksueel misbruik van koorknaapjes. Zou het niet sympathieker staan om de kerk te beschrijven als “intens betrokken bij de mensheid”?
- Misschien heeft u gelijk.
- Misschien wel hè? Ik heb geen onfeilbaar leergezag, maar ik heb natuurlijk wel een vak geleerd. U plaatst dan wat inleidende opmerkingen over moderne theorieën die geen recht doen aan de essentiële verschillen tussen man en vrouw en daarna beschrijft u de bijbelse visie. God schiep de man en toen hij zag dat de man eenzaam was schiep hij de vrouw, niet als ondergeschikte, maar als gelijkwaardige partner.
- Inderdaad.
- Maar in de volgende alinea benadrukt u dat de vrouw dus ten diepste, al sinds de schepping, bestaat “voor de ander”.
- Dat is ook juist.
- Die intrinsieke gerichtheid op de ander hangt samen met het vermogen van vrouwen om kinderen te baren, lezen we. Juist door dit vermogen wordt de vrouw heel snel rijp en wordt zij zich bewust van de ernst des levens en van haar verantwoordelijkheden. Bedoelt u nu dat de huwelijksleeftijd voor meisjes veel lager mag liggen dan voor jongens?
- Dat staat er toch niet?
- Nee, dat staat er niet, maar dat is een vraag die in veel landen leeft en nu lijkt het of de kerk een lagere huwelijksleeftijd goedkeurt zonder dat dit direct wordt gezegd.
- U moet mij geen woorden in de mond leggen.
- Enfin. We keren terug naar het scheppingsverhaal. God verbiedt de mensen te eten van de boom van kennis van goed en kwaad. De vrouw negeert dit verbod en wordt vervolgens door God gestraft. “Met smart zult u kinderen baren en naar uw man zal

uw begeerte uitgaan en hij zal over u heersen” citeert u Genesis 3. Maar aan die onderdrukking als straf voor haar zonde komt een eind, zo begrijp ik uit uw betoog. U somt allerlei bijbelse voorvallen op die aangeven dat de vrouw zo langzaam aan voldoende voor die eerste misstap heeft geboet. Passages waarin bruiden worden verheerlijkt, waarin de relatie tussen God en zijn kerk met een huwelijk wordt vergeleken en ten slotte de geboorte van Jezus uit Maria en de dood van Jezus voor ons aller zonden. Ik dacht dat de clou van het verhaal ging worden dat mannen die hun vrouw in deze postbijbelse tijd slecht behandelen, net doen alsof de erfzonde nog niet is opgelost en daarmee tegen de bijbelse geboden ingaan. Ik dacht dat u zou gaan zeggen dat vrouwen dergelijke echtgenoten voortaan mogen dumpen.

- De kerk gelooft niet in een conflictmodel en ik benadruk elders dat vrouwen ongelooflijk veel leed kunnen verdragen en dan toch hoop houden op een betere toekomst. Zij zijn daarin beter dan mannen.
- Maar dan is dus de enige nieuwe boodschap dat de rooms katholieke kerk enerzijds een lans wil breken voor het Nederlandse emancipatiemodel met part time baantjes die zich laten combineren met de zorg voor het gezin en anderzijds de keuze voor het fulltime moederschap volledig accepteert? Wanneer dacht u voor een dergelijke tamme brief gehoor te vinden in de media?
- Ik moet dit nog bespreken met Zijne Heiligheid, maar zelf dacht ik: middenin de zomer.